

120. Bijbelstudie over A SANTA KISI FU A FERBONTU DE ARK DES VERBONDS - ARON HAB'RIT

ארון־הברית

Deel 3: De lotgevallen van de Ark

Door de eeuwen heen heeft de Ark der Getuigenis als geen ander voorwerp uit de Bijbel tot de verbeelding gesproken van gelovigen en sinds Steven Spielberg's "Indiana Jones" films ook van wereldse mensen. Talloze bijbelwetenschappers, historici en archeologen raakten gefascineerd door het feit, dat deze heilige gouden schrijn, die in עבריים Iv'rim [Hebreeën] 4:16 "troon der genade" genoemd wordt, ruim 2500 jaar geleden van het toneel verdwenen en sindsdien nooit meer boven water gekomen is. Sinds de verwoesting van de tempel van Sh'lomo [Salomo] was de Ark spoorloos toch de speculaties en gissingen over haar verblijfplaats houden maar niet op. De meest vreemde en fantastische theorieën doen al sinds mensen heugen de ronde over de verblijfplaats van de Ark des Verbonds. Hoe dan ook, op de ene of andere manier hangt er een mysterieuze sluier over de hele geschiedenis van de heilige Ark, waardoor er door de eeuwen heen allerlei vreemde legendes hieromtrent zijn ontstaan. Al deze legendes, theorieën alsook spectaculaire beweringen zullen wij één voor één in deze studiereeks nader onder de loep nemen, maar vooral gaan kijken wat de Bijbel over deze gouden verbondskist te zeggen heeft, die volgens de beschrijvingen van een oogverblindende schoonheid moet zijn geweest. In het eerste deel van deze studiereeks behandelden wij de vragen hoe de Ark er uit zag, hoe groot zij is geweest en tot welk doel zij is gebouwd en door wie. In het tweede hebben wij aandacht besteed aan de wonderen en tekenen die met de Ark in verband gebracht kunnen worden bij de intocht in het Beloofde Land en bij de verovering van de stad Yericho. Daarbij werd de Ark der Getuigenis door haShem gebruikt als een kanaal waardoor Hij ongekende krachten kon laten zien aan Zijn volk, maar ook aan de vijanden van Zijn volk. De gouden Verbondskist, die in תהלים Tehilim [Psalmen] 132:8 door David 'de Ark van G'ds sterkte' wordt genoemd, had dus buitengewone krachten, en deze krachten alsook de vele wonderen rondom de Ark zullen wij ook hier in deel 3 van deze studiereeks nader onder de loep nemen. Laten wij deze teksten nu zeer nauwlettend doornemen en dieper ingaan op het mystieke karakter van de Ark des Verbonds.

De Ark des Verbonds buitgemaakt door de Filistijnen

"En het woord van Sh'mu'el [Samuël] kwam tot geheel Israël. Israël trok ten strijde tegen de Filistijnen en legerde zich bij Even haEzer; de Filistijnen echter hadden zich gelegerd te Afeq. De Filistijnen stelden zich in slagorde op tegenover Israël. De strijd werd algemeen en Israël leed de nederlaag tegen de Filistijnen; en dezen versloegen in de slag op het open veld ongeveer vierduizend man. Toen het volk in de legerplaats terugkeerde, zeiden de oudsten van Israël: Waarom heeft de Eeuwige ons heden de nederlaag laten lijden tegen de Filistijnen? Laten wij de Ark van het Verbond met de Eeuwige uit Shilo halen, zodat die midden onder ons kome en ons verlosse uit de macht onzer vijanden. Daarop zond het volk bericht naar Shilo, en zij brachten vandaar de Ark van het Verbond met de Eeuwige Tz'va'ot, die op de cherubs troont; daar waren bij de Ark van het Verbond G'ds de beide zonen van Eli, Chof'ni en Pin'chas. Zodra de Ark van het Verbond met de Eeuwige in de legerplaats kwam, hief geheel Israël een gejuich aan, zo luid, dat de aarde dreunde. En de Filistijnen, die dat gejuich hoorden, zeiden: Wat betekent toch dat luide gejuich in de legerplaats der Hebreeën? Toen zij vernamen, dat de Ark van de Eeuwige in de legerplaats gekomen was, werden de Filistijnen bevreesd, want zij zeiden: G'd is in de legerplaats gekomen, en zij zeiden: Wee ons, want zo iets is noch gisteren noch eergisteren geschied. Wee ons! Wie redt ons uit de macht van deze geweldige G'd? Dit is dezelfde G'd, die de Egyptenaren met allerlei plagen in de woestijn geslagen heeft. Grijpt moed

en zijt mannen, gij Filistijnen, opdat gij geen slaven der Hebreëen wordt, zoals zij van u geweest zijn. Zijt mannen en strijdt! Toen streden de Filistijnen en Israël werd verslagen. Ieder vluchtte naar zijn tent, en de slachting was zeer groot: van Israël vielen dertigduizend man voetvolk. Ook werd de Ark G'ds buitgemaakt en de beide zonen van Eli, Chof'ni en Pin'chas, vonden de dood. Een Benjaminiet snelde weg uit de gelederen en bereikte nog op dezelfde dag Shilo, in gescheurde klederen en met aarde op zijn hoofd. Toen hij aankwam, zie, Eli zat op zijn stoel aan de kant van de weg in afwachting, want zijn hart was vol zorg over de Ark G'ds. Toen de man in de stad kwam en het bericht overbracht, ging er een gejammer door de gehele stad. Eli hoorde het jammergeschrei en vroeg: Wat is dat voor een rumoer? De man haastte zich naar Eli en deelde het hem mee. Eli nu was achtennegentig jaar oud en zijn ogen stonden star, zodat hij niet zien kon. De man zeide tot Eli: Ik kom van het slagveld; ik ben vandaag nog van het slagveld gevlucht. Hij zeide: Wat is er gebeurd, mijn zoon? De boodschapper antwoordde: Israël is voor de Filistijnen op de vlucht geslagen; een grote nederlaag heeft het volk geleden; ook uw beide zonen, Chof'ni en Pin'chas, zijn dood, en de Ark G'ds is buitgemaakt. Toen hij melding maakte van de Ark G'ds, viel Eli achterover van zijn stoel naast de poort, brak zijn nek en stierf. Want de man was oud en zwaar. En hij was veertig jaar richter over Israël geweest. Zijn schoondochter nu, de vrouw van Pin'chas, was zwanger en zou spoedig baren. Toen zij het bericht vernam, dat de Ark G'ds buitgemaakt was en dat haar schoonvader en haar man gestorven waren, kromde zij zich en baarde, want de weeën overvielen haar. Toen zij op sterven lag, spraken de vrouwen die om haar heen stonden: Vrees niet, want gij hebt een zoon gebaard. Doch zij antwoordde niet en sloeg er geen acht op. Zij noemde de jongen Ichavod en zeide: weg is de eer uit Israël; omdat de Ark G'ds was buitgemaakt en om haar schoonvader en haar man. Zij zeide: Weg is de eer uit Israël, want de Ark G'ds is buitgemaakt." **Surinaams:** "En a wortu fu Sh'mu'el [Samuel] ben kon na heri Israel. Now Israel ben go feti agensi den Filistri suma, èn den ben meki kampu na Even haEzer; den Filistri suma ben meki kampu na Afeq. En den Filistri suma ben seti densrefi fu go feti agensi Israel, èn di den ben miti na ini a feti, den Filistri suma ben naki Israel, èn den ben kiri wan fo dusun fetiman fu a legre na ini a firi. En di a pipel ben kon baka na ini a kampu, den gransuma fu Israel ben taki: Fu san'ede Masra ben naki wi tide na fesi fu den Filistri suma? Meki wi tyari a santa kisi fu a ferbontu fu Masra komopo fu Shilo kon na wi, fu a kan ferlusu wi komopo fu a anu fu wi feanti te a kon na wi mindri. So a pipel ben seni suma go na Shilo fu den musu tyari a santa kisi fu a ferbontu fu Masra fu den legre komopo fu drape, disi ben tan na mindri fu den kerub; èn den tu manpikin fu Eli, Chof'ni nanga Pin'chas ben de nanga a santa kisi fu a ferbontu fu Gado. En di a santa kisi fu a ferbontu fu Masra ben kon na ini a kampu, ala den Israel suma ben bari nanga wan tranga bari so dati a gron srefi ben bari baka. Di den Filistri suma ben yere a bari, den ben aksi taki: San a bigi babari disi wani taki disi ben komopo fu a kampu fu den Hebrew suma? En den ben kon ferstan dati a santa kisi fu Masra ben kon na ini a kampu. En den Filistri suma ben kon frede, bikasi den ben taki: Gado ben kon na ini a kampu. En den ben taki: Sari fu wi! Bikasi noiti so wan sani ben pasa ete. Sari fu wi! Suma sa ferlusu wi komopo fu a anu fu a makti Gado disi? Disi de a Gado disi ben naki den Egypti suma nanga ala den pesti-siki na ini a sabana. Abi dek'ati; tyari unsrefi leki tru mansuma, un Filistri suma, so dati un no sa de srafu gi den Hebrew suma so leki den ben de un srafu; abi man-ati en feti! En den Filistri suma ben feti, èn den ben naki Israel so dati ibri man ben lowe go na en eigi tenti; a ben de wan bigi srakti, bikasi dri tenti dusun fetiman fu Israel ben fadon dede. En den ben teki a santa kisi fu Gado, èn den ben kiri den tu manpikin fu Eli, Chof'ni nanga Pin'chas. Wan Bin'yamin mansuma ben komopo fu a legre, èn a srefi dei a ben lon go na Shilo nanga priti krosi èn nanga doti na tapu en ede. En di a ben kon, luku, Eli ben sidon wakti na tapu wan sturu na sei a pasi; bikasi en hati ben beifi fu a santa kisi fu Gado ede. En di a man ben lon kon na ini a foto fu taki san ben pasa, a heri foto ben bari krei. En di Eli ben yere a babari fu den krei, a ben aksi taki: San a babari disi wani taki? En a man ben kon es'esi, èn a ben taigi Eli. Now Eli ben de neigi tenti na aiti yari owru, èn en ai ben kon dungru so dati a no ben man si moro. En a man ben taki gi Eli taki: Mi na a suma disi ben komopo fu a legre, èn mi ben lowe tide komopo fu a legre. En a ben aksi taki: San ben pasa drape, mi manpikin? En a boskopuman ben piki taki: Israel ben lowe na fesi fu den Filistri suma, èn wan bigi srakti ben de na mindri fu a pipel, èn yu tu manpikin, Chof'ni nanga Pin'chas, den dede tu, èn den ben teki a santa kisi fu Gado tyari gowe. En a ben pasa so dati di a ben taki abra a santa kisi fu Gado, Eli ben fadon nanga baka komopo fu en sturu na sei fu a portu, èn a ben

broko en neki, èn a ben dede, bikasi a ben de wan owru man, èn a ben de wan hebi man tu. En a ben krutu Israel fo tenti yari langa. En a wefi fu en manpikin Pin'chas ben de nanga bere, èn a ten fu meki ben doro; èn di a ben yere a nyunsu fa den ben teki a santa kisi fu Gado, èn dati en masra nanga a tata fu hem masra ben dede kaba, dan a ben beni, meki a pikin, bikasi en berehati ben kon na en tapu. Di a ben de fu dede, dan den uma disi ben yepi en ben taki gi en taki: No frede; yu ben meki wan man pikin. Ma a no ben piki den noti, èn a no ben prakseri noti. En a ben kari a boi Ichavod èn a ben taki: A glori ben gowe libi Israel; bikasi den ben teki a santa kisi fu Gado, èn bikasi fu a dede fu en masra nanga en masra tata. En a ben taki: a glori ben gowe libi Israel, bikasi den ben teki a santa kisi fu Gado!" **Hindoestaans:** "Tab Sh'mu'el [Sámuwel] Israel bhar ke manai log se batéis. Kuch din bád Israel ke játi log Filistin log se larái kare ke paral. Usab Even haEzer ke patthar lage ekattha bhail, aur Filistin log Afeq sahar lage ápan ápan camra ke marai cháis raha. Tab ulog tayár hoike Israel log se larái kare lagal. Sagaro manai log larái karat raha. Tab Filistin log saibána me lagbhag cár hajár Israel log ke már dháris aur jit gail. Tab jab ekwa Israel log ápan marai ke jagaha me lautke áil, tab barkwan bolis: Prabhu káhe ke hamlogke na jitwáis hai? Bolis: Hamlog Prabhu ke báccit ke bákas láí k'hoi, tab u hamlogke bic me rahiga aur hamlogke bacáiga. Aur usab koi se Shilo sahar me sanes patháis swarag wálan ke jhund ke Prabhu ke bát-cit ke bákas láwe ke. U to swarag wálan ke bic me ápan gaddi par baithal hai. Tab Eli agwa ke betwan Chof'ni aur Pin'chas bát-cit ke bákas legail. Tab jab ulog surjáti ke marai ke jagaha me pahucal, tab sab koi khusiáli ke máre etana jor se cillái lagal ki dharti thartharái lagal. Tab Filistin log halla sunke bolis: Hebar log káhe ke etana jor se cilla hai? Tab jab ulog ján gail ki Prabhu ke bát-cit ke bákas huwa áil hai, tab usabke dar lagal. Ulog bolis: Parmeswar ulogke jagaha me pahuc gail hai! Háí! Háí! Aisan cij kabhi na bhail hai! Ke hamlogke i bisál bhagwán ke sakti me se bacáiga? Maidán me ohi to Egypte log ke dher musibat deike nás karis hai. Bolis: Are, Filistin logan, himmat pakar le aur dil bhar se larái kar, nahi to tulog Heber log ke gulám log hoihe jaise usab hamlogke gulám log raha. Khub thik se larái kar! Tab usab larái kare lagal, aur Israel log hár gail. Sab bacal ádmi bhágke ápan ápan ghare gail. U din par tis hajár Israel ke ádmi maral. Aur Eli ke duno betwa bhi már dháral gail. Aur Parmeswar ke bát-cit ke bákas lut lewal gail. Tab surjáti log me se ekgo Bin'yamin ke kul ke ádmi dhaurke Shilo sahar me gail aur ohi din par pahucal. U udási ke máre ápan kapra pháris raha aur ápan muri par matti lagáis raha. Eli agwa rasta ke kináre me kursi par baithke agorat raha. Oke bahut soc raha Parmeswar ke bát-cit ke bákas ke bise me. Tab jab adamia sahar me áil aur batáis ka bhail hai, tab sahar bhar ke manai log jor se rowe lagal. Tab Eli sunke puchis: Ka howe hai? Tab adamia háli se okar pás áike batáwe lagal. U tem me Eli agwa ke atthánbe baris ke raha aur u na dekh páwat raha. Tab ádmi bolis: Ham áj larái karat rahili, tab bhág gaili. Tab u bolis: Beta, hamse batáw ka bhail. Tab u bolis: Hamlogke bháge ke paral. Hamlog ekdam hár gaili hai. Tor duno betwan marái gail aur Parmeswar ke bát-cit ke bákas lut lewal gail hai. Tab jab Eli agwa Parmeswar ke bát-cit ke bákas ke bise me sunis, tab u dwár lage kursi par se páche giral. Tab okar gatai tatal aur u maral. U mota ádmi raha aur bahut burhwa raha. U cális baris khátin Israel ke barkwa raha. Okar patoh jaun Pin'chas ke aurat raha, oke larka howat aur okar tem nakcáil raha. Tab jab u sunis ki Parmesar ke bát-cit ke bákas lutáil hai, aur ki okar sasur aur ádmi maral hai, tab acakke me okar pira uthal aur u larka paida karis. Tab jab u mare par raha, tab jaun aurat log okar sanghe raha, usab bolis: Na dera, toke ek beta paida bhail. Baki u i bát par dhián na lagáis aur jabáb na deis. U bolis: Israel ke máhánta nikar gail hai. Ohi se u larka ke nám Ichavod ('an-máhánta') rakhis. Okar ádmi aur sasur maral raha, aur u bolis: Prabhu ke bát-cit ke bákas lutáil hai, ab Israel ke máhánta nikar gail hai." **Javaans:** "Lan pangandikané Nabi Sh'mu'el [Samuel] nyrambahi ing sawaratané tanah Israèl. Katyarita wong Israèl mangsah pérang nglawan wong Filisti lan ngadegaké kémah ana ing satyedaké Even haEzer, lan wong Filisti ana ing Afeq. Wong Filisti pada patyak baris adu-arep karo wong Israèl. Bareng ramé-raméné pérang, bala Israèl banjur kagetyak dening wong Filisti, kang njalari tiwasé watara wong patang èwu ana ing satengahé pepérangan iku. Nalika wadyabala iku bali menyang pakémahan, para tetuwané Israèl pada ngutyap: Yagéné Adonai kok ndadèkaké aku pada kagetyak kalah dening wong Filisti ing dina iki? Payo pada marani pethi prajanjiané Adonai saka ing Shilo, supaya Panjenengané rawuh ing tengah-tengah kita lan nguwalake kita saka ing tanganing mungsuh kita. Bangsa iku nuli kongkonan wong menyang ing Shilo, nuli ngusung pethi prajanjiané Adonai, Gustining sarwa dumadi, kang lenggah sadhuwuring kerub; putrané Imam Eli karo pisan: Chof'ni lan Pin'chas pada ngiring ana ing satyedaké pethi

prajanjiané Gusti Elohim iku. Satekané pethi prajanjiané Adonai ana ing pakémahan, sakèhing wong Israèl pada surak-surak seru, nganti ngoregaké bumi. Lan wong Filisti kang pada krungu suraking wong mau pada ngutyap: Iki swara apa ta kang sora ana ing pakémahané wong Ibrani iku? Bareng pada ngreti, yen pethine Adonai wus teka ing pakémahan, temahan pada miris atiné, awit pangutyapé: Gusti Elohimé bangsa iku wis rawuh ana ing pakémahan, lan kawetu tembungé: Bilai kita, amarga sadurungé, durung tau kelakon kang kaya mangkono iku. Bilai kita! Sapa kang nguwalaké kita saka astané Gusti Elohim kang nggegirisi banget iku? Iku iya Gusti Elohim kang nggebagi wong Egipte srana wewelak rupa-rupa ana ing pasamunan. He wong Filisti, ditatag atimu lan dilanang, supaya ora dadi kawulané bangsa Ibrani iku, kaya déné anggoné wong-wong iku biyèn pada ngawula marang kowé. Tandangmu dilanang lan mangsaha pérang! Banjur pada mangsah pérang, temah wong Israèl pada kasoran, pada keplayu menyang ing pakémahane déwé-déwé. Luwih dening banget anggoné kasoran. Wong Israèl kang mati telung puluh èwu, bala dharatan. Apamanèh pethi prajanjiané Gusti Elohim dibandhang lan putrané Imam Eli karo pisan, Imam Chof'ni lan Pin'chas pada tiwas. Ana sawijining wong saka taler Bin'yamin kang keplayu saka ing paprangan lan ing dina iku uga tekan ing Shilo kalawan nganggo sandhangan rowak-rawèk sarta sirahé kawur-wuran lemah. Satekané wong iku, Imam Eli pinuju lenggah ing kursi ing pinggir dalam ngadhang-andhang pawarta, pangalihé tansah dheg-dhegan, jalaran saka pethiné Gusti Elohim iku. Nalika wong iku lumebu ing kuta lan ngandhakaké pawarta iku, wong sawatane kuta kabèh pada nangis pating jlerit. Bareng Imam Eli mireng panangis iku banjur ndangu: Kang ramé iku apa ta? Wong iku enggal marani Imam Eli lan ngaturi uninga marang Panjenengané. Imam Eli iku yuswané wus sangang puluh wolu taun lan paningalé wus lamur, temah ora bisa mirsa manèh. Aturé wong mau marang Imam Eli: Kula keplajeng saking ing satengahing pepérangan, saweg ing dinten punika kula mlajeng saking pepérangan. Pandangune Imam Eli: Kapriye kaanané, ngger? Wangsulané kang nggawa pawarta mau: Bangsa Israèl sami keplajeng saking ngajengipun bangsa Filisti, rakyat ing ngriki kasoran sanget, punapa déné putra panjenengan kekalih: Imam Chof'ni lan Pin'chas sampun sami seda, sarta pethinipun Gusti Elohim dipun bandhang. Nalika wong mau matur bab pethiné Adonai, Imam Eli banjur dhawah kelumah saka ing kursiné sandhing gapura, temah tugel janggane nuli seda. Amarga wus sepuh tur lema sarirané. Anggoné jumeneng hakim lan mrentah wong Israèl lawasé patang puluh taun. Anadéné putrané mantu, garwané Imam Pin'chas, wus mbobot sepuh. Bareng mireng yèn pethiné Adonai kena kabandhang lan kang rama marasepuh, apadéné kakungé seda, banjur ndheprok, terus mbabar, amarga dadakan nyakiti. Nalika ndungkap seda, para wong wadon kang pada ngadeg ing sandhingé, pada matur: Sampun sumelang, amargi panjenengan sampun mbabar putra kakung." Nanging wus ora sumaur lan ora nggatosaké. Bayine dijenengaké Ichavod, pangutyapé: Kaluhuran wus sumingkir saka ing Israèl - amarga pethiné Adonai wus kabandhang lan marga saka marasepuh lan kang kakung. Pangutyapé: Kaluhuran wus sumingkir saka Israèl, amarga pethiné Adonai wus kabandhang." (שמואל א' [1 Samuël] 4:1-22).

In het eerste deel van deze studiereeks lezen wij het een en ander over de centrale plaats van de Ark des Verbonds als troon van de Eeuwige in de Mish'kan [tabernakel], waarin zij een verbinding vormde tussen de zichtbare en de onzichtbare wereld. De Mish'kan bevond zich in het kamp tijdens de tocht door de woestijn precies in het midden van het volk. Oppervlakkig gezien kan daardoor de indruk ontstaan, dat de stammen van Israèl hun tenten rondom de Mish'kan en dus ook rondom de Ark hadden opgeslagen om die te beschermen, maar het was juist andersom, want in werkelijkheid werd Israèl door de Ark beschermd, tenminste, zolang het in G'ds wegen wandelde. De B'nei Yisra'el [kinderen van Israèl] geloofden dat de Ark G'ds hulp garandeerde en daarom droegen zij de Ark tijdens hun reis door de woestijn naar het Beloofde Land en tijdens de verovering van Kanaän voorop, en steeds met succes. Maar toen zij van Hem afweken en zich op een dwaalweg begaven, kon de Eeuwige niet meer met de Israëlieten meegaan. Zij waren hun G'd ontrouw geworden en daarom moest Hij Zich wel van hen afkeren. Na het innemen van het Beloofde Land bevond de Ark zich op verschillende locaties: eerst op de berg Eval (יהושע Yehoshua [Jozua] 8:33), daarna in Beit El (שופטים Shof'tim [Richteren] 20:27) en tenslotte in Shilo (שמואל א' [1 Samuël] 3:3). De Ark bevond Zich dus nog wel bij Israèl, maar de Eeuwige bevond Zich niet meer bij de Ark. De Shechina van Adonai

had Zijn volk verlaten, omdat dit Hém verlaten had. Uitwendig leefde Israel weliswaar nog bij de inzettingen en het Woord van haShem en brandde de lamp nog in het heiligdom; maar het licht van de Eeuwige verduisterde en trok zich terug. Daarom heeft de G'd van Israël het toegelaten, dat het land, dat Hij aan Zijn volk onder ede beloofd heeft, werd veroverd en onderdrukt door de Filistijnen. Toch wilde Hij het volk nog een kans geven door de roeping van de profeet Sh'mu'el [Samuël]. Het Woord van Adonai, dat door Sh'mu'el vanuit Shilo tot Israël uitging, was bedoeld om G'ds volk tot inkeer te brengen en daardoor tot verootmoediging en bekering te komen. Dit heeft Israël echter niet begrepen, of niet willen begrijpen. Het enige wat zij wel wilden was zich losmaken van het Filistijnse juk. Jarenlang liepen zij immers gebukt onder de overheersing van de Filistijnen. De maat was voor hen vol! Kijk, dat de Israëlieten de Filistijnse onderdrukking niet langer pikten en daartegen in opstand kwamen, was op zichzelf niet verkeerd. Maar wat wel verkeerd was, was het feit dat men zich niet heeft afgevraagd welke collectieve zonde er de oorzaak van geweest kon zijn dat de Eeuwige hen in de macht van hun vijanden had gegeven. Nergens was er iets te merken van zondebesef en er was geen bekering van de afgoden, zoals dat later in hoofdstuk 7 wel het geval zou zijn met een grote overwinning op de Filistijnen als gevolg. Maar hier in hoofdstuk 4 voelden zij slechts wrok tegenover hun onderdrukkers in plaats van een diep schuldbesef tegenover de Eeuwige. En zo rukten de Israëlieten op tegen de Filistijnen en sloegen hun kamp op bij Even haEzer, terwijl de Filistijnen zich te Afeq gelegd hadden. In slagorde stonden de beide legers daar tegenover elkaar. De Filistijnen waren niet van plan om ook maar één duimbreed van het bezette gebied af te staan of hun beleid te versoepelen en stonden er klaar voor om de opstand keihard neer te slaan. De Israëlieten daarentegen hadden er alles voor over om het gehate juk nu definitief van zich af te werpen en zich voor alle vernederingen te wreken. Klopt dat? Hadden ze daar echt alles voor over? Nee! Ze hadden het er niet voor over om daarvoor op de knieën te gaan en G'd eerst om vergeving te vragen voor hun eigen aandeel in deze misere. Ze trokken dus op eigen kracht ten strijde en zonder de zegen van de Almachtige. We lezen hier namelijk nergens dat ze voor hun krijgstoct de Eeuwige geraadpleegd hadden. Als zij dit namelijk wel hadden gedaan, dan zou de Eeuwige hen ongetwijfeld door middel van de profeet gezegd hebben, dat zij eerst maar de schuld bij zichzelf moesten zoeken en vervolgens hun zonde moesten belijden alvorens de wapens op te nemen tegen de overmachtige vijand. Maar zoals gezegd hebben ze dat dus niet gedaan en zijn er geheel op eigen kracht tegen de Filistijnen opgerukt. Sterker nog: behalve in vers 1 komt Sh'mu'el in het hele hoofdstuk 4 helemaal niet in de picture. Daarom was het bij voorbaat al een verloren zaak voor de Israëlieten. In de veldslag die in alle hevigheid losbrandde, werd Israël door de Filistijnen verslagen en er sneuvelden ongeveer vierduizend man! Toen het verslagen leger van Israël daarna in het kamp teruggekeerd was, vroegen de leiders van het volk zich af waarom de Eeuwige het toegelaten had, dat zij zo'n verpletterende nederlaag moesten lijden. Dat was de tweede fout die zij bij deze veldtocht maakten. In plaats van het zichzelf af te vragen hadden ze op de knieën moeten gegaan om de Eeuwige te vragen wat de oorzaak van hun nederlaag was. Als ze dat hadden gedaan, dan zou volgens mij alles totaal anders zijn gelopen. Maar er was bij de Israëlieten geen enkele verootmoediging over hun aanvankelijke verlies en zij vroegen de Eeuwige niet naar de mogelijke reden daarvan. In plaats van na te gaan wat de oorzaak van de nederlaag geweest kon zijn zagen zij de oplossing van hun dilemma in het erbij halen van de Ark, want die zou hen wel de overwinning bezorgen, dachten ze. Dat was dus de derde fout die ze gemaakt hadden. Nadat de Israëlieten de eerste nederlaag hadden geleden, lieten zij dus zo snel mogelijk de Ark uit Shilo halen om dáárdoor verzekerd te zijn van de zege. 'Daar is toch niets mis mee?' zou u nu zeker zeggen, want ze deden nu toch wat ze al vanaf het begin moesten doen, of niet soms? Wel, als wij vers 3 in de nieuwe Tanach-vertaling lezen, dan zou dat inderdaad kunnen kloppen, want daarin zeggen de oudsten: *"De Ark van het verbond met de Eeuwige moet uit Shilo hierheen worden gehaald. Dan zal de Eeuwige in ons midden zijn en ons bevrijden uit de greep van onze vijanden."* Ook in de vertaling van 'Het Boek' zouden wij tot dezelfde conclusie komen, want daar lezen wij: *"Laten wij de Ark vanuit Silo hierheen brengen, besloten zij. Als wij hem meenemen wanneer we oorlog voeren, zal G'd bij ons zijn en ons zeker bevrijden van onze vijanden."* In deze beide vertalingen lijkt het er inderdaad op dat de leiders van Israël toch wel tot inkeer gekomen zouden zijn en een geloofsdaad verricht zouden hebben door hun toevlucht nu liever te zoeken bij de Eeuwige door de Ark des Verbonds te laten halen in plaats van hun legers te versterken en zich beter te

bewapenen. Dat klopt, want daar lijkt het inderdaad op, ware het niet dat het zo niet in de grondtekst staat. In de oorspronkelijke tekst staat er namelijk helemaal niet, dat de Eeuwige dan in hun midden zou zijn of dat G'd bij hen zou zijn en hen zou bevrijden, maar de Ark! In de Statenvertaling komt dit heel duidelijk naar voren: *“Laat ons van Silo tot ons nemen de Ark des Verbonds des HEEREN, en laat die in het midden van ons komen, opdat zij ons verlosse van de hand onzer vijanden.”* Ziet u wat ik bedoel? Hier is het niet de Eeuwige, maar de Ark die hen zou verlossen, en precies zo staat het ook in de grondtekst! In de NBG-vertaling van 1951 is dit eveneens correct weergegeven: *“Laten wij de ark van het Verbond des Heren uit Silo halen, zodat die midden onder ons kome en ons verlosse uit de macht onzer vijanden.”* Zij zochten hun hulp dus niet bij de Eeuwige, maar bij de Ark, want de wateren van de Jordaan waren immers van elkaar gescheiden door toedoen de Ark en de muren van Jericho zijn gevallen doordat de Ark eromheen gedragen werd! Die Ark moest dus onoverwinnelijk zijn en zou de Filistijnen verslaan en verpletteren. Zo moest Israël wel de overwinning behalen als de Ark zich in het midden van zijn legerscharen bevond. Wat een bijgeloof! De Ark was voor de Israëlieten een afgod geworden! Zij verwachtten hun overwinning en verlossing niet van de Almachtige, maar van de gouden Verbondskist, en dat lieten zij ook duidelijk blijken, want toen de Israëlieten de Ark in hun kamp zagen aankomen, begonnen zij allemaal zo hard te juichen, dat de aarde ervan dreunde!!! Dat dit pure afgoderij was, hadden zij volgens mij niet eens door. Weet u, als zij het beeld van een afgod uit een heel andere cultuur vereerd hadden, die ook nog een andere naam had, dan was dat uiteraard een stuk duidelijker, want daarover kon er natuurlijk geen enkele twijfel of onzekerheid bestaan. De afgoderij ten opzichte van de Ark was echter voor de Israëlieten evenals bij het gouden kalf het geval was, natuurlijk veel moeilijker als zodanig te onderkennen, omdat men daar in beide gevallen de naam van de Eeuwige aan verbond. In het derde gebod heeft de Eeuwige echter nadrukkelijk verboden om Zijn naam ijdel te gebruiken en zou dat ook zeker in dit geval niet tolereren! Het superwapen bleef dan ook zonder resultaat. Al hun vertrouwen in de Ark en hun luide gejuich hebben de Israëlieten helemaal niet geholpen. Sterker nog, het erbij halen van de Ark heeft voor hen juist een averechtse uitwerking gehad. De Filistijnen hoorden het lawaai vanuit het vijandelijke kamp natuurlijk ook en toen hen verteld werd dat het gejuich veroorzaakt werd door de aankomst van de Ark des Verbonds, sloeg de schrik in hun harten. Zij werden bang en raakten behoorlijk in paniek, want zij hadden inmiddels alle wonderverhalen over de Ark gehoord, en zij begonnen te jammeren: *“Wat een ramp voor ons! Hun god is in hun kamp gekomen! Het ziet er slecht voor ons uit! Wat moeten we nu doen? Wie kan ons redden uit de greep van deze machtige god?”* In de ogen van de Filistijnen was natuurlijk de Ark zelf de god van de Israëlieten, zoals zij in hun eigen Dagonbeeld ook hun god Dagon zagen. Dat de Israëlieten hun god nu naar het slagveld brachten, was voor de Filistijnen ongekend, want zoiets hadden ze nooit eerder meegemaakt, en zij vreesden dat het hen noodlottig zou worden. Daarom begonnen ze hun moreel op te krikken met de woorden: *“Wees moedig en vecht voor uw leven, Filistijnen! Laat dus zien wat u kunt, want anders worden wij slaven van de Hebreëen, zoals zij het geweest zijn van ons! Vecht dus als mannen!”* Toen gingen de Filistijnen ten aanval over, Zij streden met doodsvrachting en versloegen de Israëlieten voor de tweede keer in alle hevigheid! Aan Israëlitische zijde sneuvelde 30.000 man, ook de beide priesters Chof'ni en Pin'chas, de zonen van Eli die de Ark naar het kamp gebracht hadden, kwamen daarbij om. Israëls nederlaag was volkomen! Het verzet was gebroken en de Ark des Verbonds werd buitgemaakt. Eigenlijk maakten zowel de Israëlieten alsook de Filistijnen dezelfde fout, namelijk, dat zij allebei G'ds tegenwoordigheid projecteerden op het teken daarvan, de Ark, waarmee Hij Zijn aanwezigheid gemanifesteerd had. Dat liep voor beide partijen uiteindelijk slecht af: voor de Israëlieten op korte termijn doordat zij een verpletterende nederlaag leden, en voor de Filistijnen op langere termijn nadat zij in het bezit van de Ark G'ds geraakt waren. Maar daar ga ik straks nog nader op in. In elk geval was dit voor de Israëlieten een zeer gevoelige nederlaag die hen met de neus op de feiten gedrukt heeft. Zij hadden zich er altijd op beroemd dat de Eeuwige bij hen was, maar nu moesten ze op een pijnlijke wijze ervaren dat dit niet meer het geval was en dat Hij van hen was geweken. Daardoor kwam het van kwaad tot erger, want toen Israël zonder de Ark streed, vielen er vierduizend man, maar toen Israël met de Ark in hun midden streed, verloren zij dertigduizend man! Het was een grote fout, de Ark met het Verzoendeksel, waarop de Eeuwige zelf tussen de vleugels van de cherubs troonde, zonder opdracht van haShem en zonder

voorafgaande verootmoediging vanuit Shilo naar Even haEzer te halen om te helpen in de strijd tegen de Filistijnen, want daarmee stelde het volk zijn vertrouwen niet meer op de levende G'd, maar op het voorwerp Ark en daarom mocht het allemaal niet baten. Deze dwaalweg leidde er namelijk toe dat de Filistijnen er niet alleen in slaagden, het Israëlitische leger te verslaan, maar ook het heiligste voorwerp uit het heiligste der heiligen te ontvoeren. De Ark der Getuigenis was buitgemaakt, en korte tijd daarna moet ook het heiligdom te Shilo verwoest zijn, want in verband met de afgoderij, die de Israëlieten bedreven, schreef de psalmist: *“Toen G'd dit hoorde, werd Hij vervolgd en wierp Hij Israël ver van Zich af! Hij gaf Zijn woning in Shilo op, de tent waar Hij woonde onder de mensen! Hij liet Zijn volk gevangen wegvoeren, leverde Zijn sieraad uit aan de belager, gaf Zijn sterke mannen prijs aan het zwaard!”* (תהילים Tehilim [Psalmen] 78:59-62). Vers 64 spreekt ongetwijfeld over de dood van Eli's zonen, de priesters Chof'ni en Pin'chas: *“Zijn priesters kwamen om door het zwaard!”* Een overlevende uit de stam van Bin'yamin verliet het slagveld en rende zo snel hij kon naar Shilo om daar de treurmare met gescheurde kleren en stof op zijn hoofd bekend te maken. Eli zat al langs de kant van de weg vol spanning op een stoel te wachten op nieuws over de strijd, want hij was erg ongerust over de Ark van G'd. Hij dacht met angst en beven aan de Verbondskist, die zijn zonen hadden meegenomen. Met deze gezindheid wekt de bijna blinde en hoogbejaarde Eli, die vol zorg was over de Ark G'ds, ondanks al zijn fouten en tekortkomingen toch wel onze sympathie. Helaas werd het slechte voorgevoel dat hem kwelde, bewaarheid toen de boodschapper hem vertelde, dat Israël verslagen was, dat er onder het volk een ware slachting was aangericht en dertigduizend Israëlieten gesneuveld waren, waaronder zijn beide zonen Chof'ni en Pin'chas, en dat de Ark van G'd in de handen van de Filistijnen was gevallen. Op het moment waarop Eli hoorde, dat de Ark was buitgemaakt, viel hij met zijn stoel achterover en brak zijn nek! Zijn schoondochter, de vrouw van Pin'chas, die hoogzwanger was, raakte in barensnood toen zij hoorde dat de Ark door de Filistijnen was buitgemaakt en haar man, zwager en schoonvader dood waren. Zij baarde een zoon en stierf bij de bevalling. Toen ze op sterven lag en te horen kreeg dat het een jongetje was, fluisterde zij: *“Ik noem hem Ichavod, want Israël is van zijn eer beroofd.”* Daarmee doelde zij op het verlies van de Ark des Verbonds en met deze naamgeving gaf de schoondochter van Eli een treffende vertolking van de gevoelens die niet alleen bij haar, maar bij alle gelovige Israëlieten geleefd moest hebben. De letterlijke betekenis van אִי כַבּוֹד i chavod is namelijk: ‘weg is de eer’ of ‘weg is de heerlijkheid’. De כַּבּוֹד kavod was de eer ofwel de heerlijkheid van G'd in de wolk boven het Verzoendeksel op de Ark des Verbonds als het teken van Zijn aanwezigheid onder Zijn volk. Wij kennen allemaal wel het lied “Adon haKavod, Melech haM'lachim”, en deze כַּבּוֹד kavod was nu weg. Zij was verdwenen uit het midden van G'ds volk. Zonder de Ark had het heiligdom geen enkel nut meer in Shilo. Het heiligste der heiligen stond leeg! Deze leegte, die veroorzaakt werd door het wegvallen van de Ark, werd door de schoondochter van Eli betreurd door de naamgeving van haar zoon! G'ds tegenwoordigheid door middel van de Ark was van beslissende betekenis voor Zijn volk, want met Hem was Israël sterk, maar zonder Hem vermocht het niets. De Israëlieten maakten de faliekante fout, dat ze de Ark vanwege haar centrale rol bij de verovering van Jericho als een soort superwapen beschouwden waarmee ze elk vijandelijk leger konden verslaan en daarom stelden zij bij de strijd met de Filistijnen hun vertrouwen enkel op de Ark en niet op de Eeuwige. Dat werd hen noodlottig en zij verloren zowel de strijd alsook de Ark. De heerlijkheid van de Eeuwige had Zijn volk verlaten, omdat dit Hém verlaten had.

De Ark des Verbonds in Ashdod

“De Filistijnen hadden de Ark G'ds buitgemaakt en haar van Even haEzer naar Ashdod gebracht. Toen namen de Filistijnen de Ark G'ds, brachten haar in de tempel van Dagon en zetten haar neer naast Dagon. Toen de Ashdodieten de volgende morgen vroeg opstonden, zie, Dagon was op zijn gezicht ter aarde gevallen voor de Ark van de Eeuwige; en zij namen Dagon en zetten hem weer op zijn plaats. Maar toen zij de volgende morgen vroeg opstonden, zie, Dagon was op zijn gezicht ter aarde gevallen voor de Ark van de Eeuwige, maar het hoofd van Dagon en zijn beide handen lagen afgehouden op de drempel, slechts de romp was nog over. Daarom treden de priesters van Dagon en allen die de tempel van Dagon binnengaan, niet op de drempel van Dagon te Ashdod, tot op de huidige dag. Zwaar drukte de hand van de Eeuwige

op de Ashdodieten en Hij verbijsterde hen: Hij sloeg hen met builen, zowel Ashdod als het omliggende gebied. Toen de mannen van Ashdod zagen, dat de zaken zo stonden, zeiden zij: De Ark van de G'd van Israël mag bij ons niet blijven, want Zijn hand is hard tegen ons en tegen onze god Dagon. Daarom riepen zij alle stadsvorsten der Filistijnen bijeen en zeiden: Wat zullen wij doen met de Ark van de G'd van Israël? En zij zeiden: De Ark van de G'd van Israël moet naar Gat worden overgebracht. Zij brachten dus de Ark van de G'd van Israël daarheen over. Maar nadat zij haar overgebracht hadden, trof de hand van de Eeuwige de stad met een zeer grote verwarring: Hij sloeg de bewoners van de stad, klein en groot, zodat builen bij hen uitbraken. Toen zonden zij de Ark G'ds naar Eq'ron. Maar zodra de Ark G'ds in Eq'ron kwam, jammerden de Eq'ronieten: Zij brengen de Ark van de G'd van Israël tot ons om ons en ons volk te doden. Zij riepen daarom alle stadsvorsten der Filistijnen bijeen en zeiden: Zendt de Ark van de G'd van Israël weg; laat zij terugkeren naar haar eigen plaats, opdat zij ons en ons volk niet dode. Want in de gehele stad heerste een dodelijke verwarring; de hand G'ds drukte daar zeer zwaar: De mannen die niet gestorven waren, werden met builen geslagen, zodat het gejammer der stad ten hemel klom.” **Surinaams:** “En den Filistri suma ben teki a santa kisi fu Gado, èn den ben tyari en komopo fu Even haEzer go na Ashdod. Di den Filistri suma ben teki a santa kisi fu Gado, den ben tyari en kom na ini a tempel fu Dagon, en den ben seti en na sei fu Dagon. En di den suma fu Ashdod ben opo fruku mamanten, luku, Dagon ben fadon nanga en fesi na gron na fesi fu a santa kisi fu Masra. En den ben teki Dagon, èn den ben seti en baka na ini en presi. Wan dei moro lati, di den ben opo fruku mamanten, luku, Dagon ben fadon nanga en fesi na gron na fesi fu a santa kisi fu Masra, èn a hede fu Dagon nanga ala tu fu en anu ben koti komopo didon na a doromofu; a skin fu Dagon nomo ben tan na baka. Fu dat'ede den priester fu Dagon nanga den suma disi ben kon na Dagon oso no de tanapu na tapu a doromofu fu Dagon na Ashdod te leki tide. Ma a anu fu Masra ben hebi na tapu den suma fu Ashdod, èn A ben figi den puru, sosrefi A ben naki den nanga butsweri, na Ashdod nanga ala den birti fu en. En di den mansuma fu Ashdod ben si san ben pasa, den ben taki: A santa kisi fu a Gado fu Israel no sa tan na wi mindri, bikasi En anu de hebi na wi tapu, èn na tapu Dagon wi gado. Fu dat'ede den ben seni kari ala den fesiman fu den Filistri suma kon na den, èn den ben taki: San wi sa du nanga a santa kisi fu a Gado fu Israel? En den ben piki taki: Meki wi tyari a santa kisi fu a Gado fu Israel go na Gat. En den ben tyari a santa kisi fu a Gado fu Israel go drape. En a ben pasa so dati di den ben tyari en go drape, dan a anu fu Masra ben de agensi a foto nanga wan hebi strafu, èn A ben naki den mansuma fu a foto, dem pikinwan nanga den bigiwan, èn den ben abi butsweri na den kibri presi. Fu dat'ede den ben seni a santa kisi fu Gado go na Eq'ron. En a ben pasa so dati di a santa kisi fu Gado ben kon na Eq'ron, dan den Eq'ron suma ben bari taki: Den ben tyari a santa kisi fu a Gado fu Israel kon na wi fu kiri wi nanga wi pipel. So den ben seni kari ala den fesiman tu den Filistri suma kon makandra èn den ben taki: Seni a santa kisi fu a Gado fu Israel gowe; meki en go baka na en eigi presi, fu a no sa kiri wi nanga wi pipel; bikasi furu suma ben dede na ini a heri foto; a anu fu Masra ben hebi tumusi drape. En den mansuma disi no ben dede ben kisi den butsweri; èn a krei fu a foto ben opo go na heimel.” **Hindoestaans:** “Filistin log Parmeswar ke bāt-cit ke bākas lut leis raha, tab eke Even haEzer se Ashdod sahar me legail aur Dagon bhagwán ke mahal me okar murti ke bagal me dhar deis. Tab bihán saukere jab Ashdod ke manai log saukere uthal, tab ulog dekhis ki Dagon bhagwán Prabhu ke bāt-cit ke bākas ke áge muh par giral hai. Tab usab oke utháís aur ápan jagaha par phin se khara karis. Tab ekwa bihán jab ulog saukere uthal, tab u phin se Prabhu ke bāt-cit ke bākas ke áge muh par giral raha. Okar dehi bākas ke áge raha aur okar muri aur duno háth kátal raha aur dwár par raha. Ohi khátin áj talak Dagon bhagwán ke agwa logan aur ekwa manai logan ápan ápan gor kabhi na Ashdod ke mahal ke dwár par dhare hai. Tab Prabhu Ashdod ke aur okar ás-pás ke manai log ke etana musibat dewat raha ki usab ekdam se ghabarái gail. Ulogke dehi me páka níkarat raha. Tab jab usab dekhis ka howe hai, tab bolis: Israel ke Parmeswar hamlogke aur Dagon bhagwán ke bahut saja dewe hai. Okar bāt-cit ke bākas hia na rahe ke cáhi. Tab ulog sab Filistin ke sahar ke barkwan ke boláís aur bolis ki: Hamlog Israel ke Parmeswar ke bāt-cit ke bākas se ka karab? Bolis: Eke Gat sahar me pathái k'hoi. Aur usab aisane karis. Tab Prabhu huwa ke manai log ke chota se barka talak bhi musibat me dāris. Ulogke dehi me bhi páka níkare lagal, aur sab koi ekdam se hairán hoi gail. Tab ulog Parmeswar ke bāt-cit ke bākas Eq'ron sahar me patháís. Tab jab huwa ke manai log eke áwat dekhis, tab káran karke bolis: Usab Israel ke Parmeswar ke bāt-cit ke bākas hia par

patháis hai hamlogke már dháre ke! Tab ulog sab sahar ke barkwan phin se ekattha boláis aur bolis: Israel ke Parmeswar ke bát-cit ke bákas hia se patha de. Bestar hai ki oke ápan jagaha me lautár dewal jái, nahi to hamlog sab koi marab. Sahar bhar ke manai log ke bahut dar lagat raha mare ke. Dher manai mar gail aur ekwan ke dehi me etana páka nikarat raha ki sagaro sunát raha kaise ulog rowat cillát raha.” **Javaans:** “Sawisé wong Filisti ngrebut pethiné Gusti Elohim, iku nuli diusung saka ing Even haEzer menyang ing Ashdod. Wong Filisti njupuk pethiné Gusti Elohim iku, dilebokaké ing kabuyutané Dagon lan diprenahaké ing sandhingé Dagon. Esuké wayah bangun wong ing Ashdod pada tangi, lah Dagon tinemu gumluntung mengkureb ana ing lemah, ing ngarepé pethiné Adonai; wong iku nuli pada njunjung Dagon dibalèkaké ing panggonané. Nanging nalika esuké pada tangi, Dagon katon tiba kerungkeb ana ing sangarepé pethiné Adonai, nanging endasé Dagon lan tangané karo pisan pothol lan mentyelat tekan ing tlundhaging lawang, mung gembungé kang isih kari. Mulané para imamé Dagon lan sakèhing wong kang lumebu ing kabuyutané Dagon, ora wani ngidak tlundhagé lawang kabuyutané Dagon kang ana ing Ashdod, nganti ing dina iki. Astané Adonai anteb banget pameteké marang wong Ashdod sarta gawé bingungé wong-wong iku. Panjenengané ngganjar lelara wudun marang wong-wong iku, iya ing Ashdod iya ing wewengkoné. Bareng dideleng dening wong ing Ashdod, yèn mangkono kaanané, nuli pada ngutyap: Pethiné Gusti Elohimé bangsa Israèl aja nganti tetep ana ing tengah kita kéné, awit astané anteb panglawané marang kita lan marang Dagon allah kita. Mulané pada ngaturi para ratu kutané wong Filisti sarta pangutyapé: Punapa ingkang badhé kita lampahi tumrap pethinipun Gusti Elohimipun Israèl punika? Wangsulané para ratu: Pethiné Gusti Elohimé Israèl kudu dielih menyang Gat. Dadiné pada ngelih pethiné Gusti Elohimé Israèl mau. Nanging bareng dielih mrana, astané Adonai ndhatengake pageger gedé tumrap marang kuta iku. Panjenengané nggebag wong ing kuta iku, botyah-botyah lan para wong tuwa temah pada wudunen. Wong-wong iku tumuli pada ngusung pethiné Gusti Elohim menyang Eq'ron. Nanging Satekané pethiné Gusti Elohim ing Eq'ron, wong ing kono pada sesambat, pangutyapé: Anggoné marakaké pethiné Gusti Elohimé Israèl marang kita iku supaya mateni kita lan bangsa kita. Awit saka iku wong-wong banjur pada ngaturi nglempak sakèhé ratu kutané wong Filisti sarta pada matur: Pethining Gusti Elohimipun Israèl punika kaaterna, kajengipun wangsul dhateng ing panggenanipun, supados kita saha bangsa kita sampun ngantos dipun pejahi. Amarga ing sawratane kuta kono ana gegering pepati; astané Adonai anteb banget pameteké marang wong ing kono. Wong kang ora mati, diganjar lara wudunen temah pasambate wong ing kuta kono sumengka tekan ing langit.” (שמואל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 5:1-12).

In het vorige hoofdstuk lazen wij, dat de Eeuwige Zijn volk Israël had gestraft voor hun afgoderij door hen de strijd tegen de Filistijnen te laten verliezen en zelfs door de Ark in hun handen te laten vallen. Natuurlijk oordeelt de Eeuwige niet alleen Zijn eigen volk, maar uiteraard ook Zijn vijanden. Hij moest weliswaar Zijn volk Israël verlaten en aan de macht van hun onderdrukker prijsgeven, maar desalniettemin liet Hij ook de Filistijnen niet vrijuit gaan en liet aan hen Zijn macht zien; niet op het slagveld en ook niet op bezet gebied, maar op hun eigen terrein, in hun eigen steden! Na de straf voor Israël volgde vanzelfsprekend de straf voor de Filistijnen, want als zelfs de Levieten de Ark niet eens mochten aanraken, laat staan de onbesneden Goyim! Heel indrukwekkend is het zojuist gelezen verhaal van de vernedering van Dagon, een afgod van de Filistijnen, het volk, dat volgens Amos 9:7 en Jeremia 47:4 oorspronkelijk van het eiland Kaftor [waarschijnlijk Kreta] afkomstig was en zich via Egypte gevestigd had op de kust van Kanaän. Het staat vast, dat de Filistijnen geen Semieten waren en ook geen Aziaten, maar door snelle assimilatie met de Kanaänieten namen zij een groot deel van hun taal en godsdienst over en zo is het bekend, dat zij in Eq'ron de Ba'al-Zevuv, in Ash'qelon Ishtara ofwel Astartes en in Ashdod Dagon vereerden. Na hun overwinning op de Israëlieten namen de Filistijnen de Ark van G'd, die ze buitgemaakt hadden, van het slagveld van Even haEzer mee naar Ashdod, de havenstad die haar naam te danken had aan de godin Ashdoda, waarvan bij opgravingen in de jaren zestig door archeologen een typisch Filistijnse figurine gevonden werd. Tel Ashdod, het opgravingsterrein, ligt op een afstand van 5 km ten zuiden van de nieuwe stad Ashdod, die in 1957 werd gesticht. Dit beeld van de godin Ashdoda, gezeten op een troon, vertoont sterke overeenkomsten met afbeeldingen van de moedergodin, zoals die in Mycene vereerd werd. Ondanks haar naam was zij echter niet de hoofdgodheid van Ashdod, want deze eer kwam

Dagon toe. De tempel van deze afgod was de bestemming van de gouden Verbondskist, die de Filistijnen als een trofee meevoerden. Ik zou mij best kunnen voorstellen dat ze de Ark, die zij ook als een afgodenbeeld aanzagen vanwege de gouden cherubs, onder luid gejuich meedroegen in een triomftocht, omdat ze meenden, de G'd van Israël overwonnen te hebben. Om aan een ieder te laten zien dat hun god Dagon sterker en machtiger was dan de G'd van Israël, en om uit te beelden dat deze nu aan hun god onderworpen zou zijn, brachten ze de Verbondskist de tempel van Dagon binnen en plaatsten haar naast het afgodenbeeld op de grond, als een duidelijk eerbewijs aan Dagon. Wij mogen er gerust van uitgaan, dat ze de tachasvellen, die de Ark bedekt hielden, verwijderd hadden en haar open en bloot tentoonstelden. Het spreekt voor zich, dat de Eeuwige dit niet kon tolereren en dat zouden de Filistijnen nogal gauw ondervinden. Wie was deze Dagon eigenlijk en hoe zag hij eruit? Met een beetje fantasie doet hij ons een beetje denken aan Poseidon of Neptunus, want hij wordt doorgaans afgebeeld met een vissestaart. Wij kunnen er dus van uitgaan, dat ook bij het afgodenbeeld, dat zich naast de Ark bevond, de onderhelft visvormig was. Dat deze godheid met de zee werd geassocieerd, zou men al uit zijn naam kunnen afleiden. דַּג Dag betekent namelijk 'vis' in het Hebreeuws. Een ander woord, dat eveneens de oorsprong van de naam Dagon gevormd zou kunnen hebben, is דַּגָּן dagan, het Hebreeuwse woord voor graan. In het Ugaritisch is dagan eveneens het woord voor graan. En daadwerkelijk bestond er in de Mesopotamische en in de Kanaänietische mythologie een god voor het koren en de landbouw met de naam Dagan, die ook vereerd werd door de volken van Ebla en Ugarit. Over de vraag of Dagon en Dagan dezelfde zijn, blijven de meningen onder de wetenschappers vooralsnog verdeeld. In het Ugaritisch komt zijn naam in elk geval voor als Dagnu en in latere Akkadische inscripties als Dagana of Daguna. Ook in vroege Sumerische teksten wordt Dagan vermeld. Men beschouwde Dagan als voorvader van Ba'al, de heer van regen en vruchtbaarheid, en volgens mythologische teksten was Dagon de broer van Kronos. Een ding weet ik wel zeker: ze deugen allemaal niet! Hoe dan ook, het onreine beeld van deze afgod stond pal naast de reine Ark van de Eeuwige in de Dagontempel te Ashdod. Nog stond het daar rechtop, het standbeeld van Dagon: het bovenlijf met hoofd, borst en armen in mensengedaante, en het onderlijf in de gedaante van een vis. Maar toen de inwoners van Ashdod de volgende ochtend naar de tempel kwamen om de buitgemaakte Ark te bekijken, zagen zij tot hun grote schrik, dat Dagon in zijn eigen tempel voorover was gevallen en met zijn gezicht op de grond vóór de Ark lag. Hun afgod moest dus het hoofd buigen voor de G'd van Israël! Dagon's priesters waren ontsteld, maar ze tilden het beeld overeind en zetten hem weer op zijn plaats. Toch wat zagen ze de volgende morgen toen ze in alle vroegte terugkwamen? Het beeld van Dagon was opnieuw met zijn gezicht naar beneden op de grond vóór de Verbondskist van de Eeuwige gevallen, maar deze keer waren zijn beide handen en zijn hoofd afgebroken. Alleen de romp met de vissestaart was nog over. Nu was de nederlaag van hun afgod definitief, want Dagon bleek niet in staat om stand te houden voor het aangezicht van de levende G'd! Eeuwen later, omstreeks 150 voor de gewone jaartelling, werd de Dagon-tempel verwoest door de Makkabeeër Y'honatan [Jonatan]. Het was al de tweede keer, dat Dagon door de Eeuwige van zijn voetstuk gegooid was, want ook in Gaza stond een tempel van Dagon, die volgens שופְטִים Shof'tim [Richteren] 16:23-30 door Shimshon [Simson] werd vernietigd doordat hij er in de kracht van haShem de draagzuilen van neerhaalde. De G'd van Israël, die ogenschijnlijk lijdzaam toegekeken heeft hoe Zijn volk verslagen werd en vervolgens toeliet, dat het heiligste voorwerp, de Ark des Verbonds, in een zegetocht werd meegevoerd door de afgodendienaars, heeft nu meedogenloos afgerekend met deze demon en hem voor de tweede keer in zijn eigen tempel vernederd! Maar daarmee was de Eeuwige nog lang niet klaar! Nu waren de Filistijnen aan de beurt, die deze demon vereerden en aanbaden. Als eerste sloeg de straffende hand van de Eeuwige de inwoners van Ashdod en het omringende gebied met brandende gezwollen en maakte ze doodsbang door hen te teisteren met een muizenplaag. De burgers van Ashdod wilden daarom zo snel mogelijk verlost worden van de Ark en riepen luidkeels: *"De Ark van de G'd van Israël mag in geen geval bij ons blijven, want Hij treedt met harde hand op tegen ons en onze god Dagon!"* De koningen van de vijf Filistijnse steden beslisten, dat de Ark naar Gat werd gedragen, maar nu trof de Eeuwige ook de inwoners van die stad met dezelfde plagen. Toen werd de Ark naar Eq'ron gestuurd en ook daar werden de inwoners in nog heviger mate geteisterd door de uiterst

pijnlijke zweren en de muizen die het land verwoesten. Velen kwamen om en de Filistijnen waren de wanhoop nabij. De Filistijnen hadden aan hun eigen lijf ondervonden dat de G'd van Israël niet met Zich liet spotten, en dat Zijn heilige tegenwoordigheid door middel van de Ark het oordeel betekende voor allen die onrein waren en de afgoden dienden. Daarom smeekten de inwoners van de Filistijnse steden hun vorsten, de Verbondskist van de G'd van Israël terug te sturen naar het land van herkomst, omdat anders alle inwoners zouden sterven. Toch gingen zeven lange maanden voorbij voordat hieraan gehoor gegeven werd.

De Ark des Verbonds in Beit Shemesh

*“Toen de Ark van de Eeuwige zeven maanden in het gebied der Filistijnen geweest was, riepen de Filistijnen de priesters en de waarzeggers en vroegen hun: Wat moeten wij doen met de Ark van de Eeuwige? Geeft ons te kennen, hoe wij haar zullen terugzenden naar haar eigen plaats. Zij zeiden: Wanneer gij de Ark van de G'd van Israël terugzendt, dan moet gij haar niet zonder meer heen zenden, maar gij moet Hem in ieder geval genoegdoening geven; dan zult gij genezen en zal u bekend worden, waarom Zijn hand niet van u wijkt. Daarop vroegen zij: Welke genoegdoening zullen wij Hem geven? En zij antwoordden: Naar het aantal van de stadsvorsten der Filistijnen, vijf gouden builen en vijf gouden muizen, want eenzelfde plaag treft allen, ook uw stadsvorsten. Maakt dus afbeeldingen van uw builen en van de muizen, die het land verwoesten, en bewijst de G'd van Israël hulde. Misschien zal Hij de druk van Zijn hand van u, van uw goden en van uw land wegnemen. Waarom toch zoudt gij uw hart verharden, zoals de Egyptenaren en Farao hun hart verhard hebben? Lieten zij hen niet trekken, toen Hij hun zijn macht liet gevoelen, en zij gingen? Nu dan, neemt en maakt gereed een nieuwe wagen met twee zogende koeien, die nog geen juk gedragen hebben; spant die koeien voor de wagen, maar brengt haar kalveren bij haar vandaan naar huis terug. Neemt dan de Ark van de Eeuwige, zet haar op de wagen en legt de gouden voorwerpen, die gij Hem als genoegdoening geeft, in een kistje ernaast. Zendt haar dan weg; laat zij gaan. Geeft acht: indien zij de weg naar haar gebied opgaat, naar Beit Shemesh, dan is Hij het, die dit grote onheil over ons gebracht heeft. En zo niet, dan weten wij, dat niet Zijn hand ons getroffen heeft; dan is het ons toevallig overkomen. De mannen deden alzo. Zij namen twee zogende koeien en spanden die voor de wagen, maar haar kalveren hielden zij thuis. Zij zetten de Ark van de Eeuwige op de wagen, evenals het kistje met gouden muizen en de afbeeldingen van hun gezwellen. De koeien gingen regelrecht de weg op naar Beit Shemesh; zij liepen al loeiende rechtdoor zonder naar rechts of links af te buigen, en de stadsvorsten der Filistijnen volgden ze tot aan het gebied van Beit Shemesh toe. De mensen van Beit Shemesh waren juist bezig met het oogsten van de tarwe in de vallei. Toen zij opkeken, zagen zij de Ark, en zij waren verheugd haar te zien. De wagen nu kwam bij het veld van de Beit-Shemiet Yehoshua en hield daar stil. Daar lag een grote steen. Zij kloofden het hout van de wagen en offerden de koeien als een brandoffer voor de Eeuwige. De Levieten hadden de Ark van de Eeuwige met het kistje, dat daarbij stond, waarin de gouden voorwerpen waren, afgeladen en op de grote steen geplaatst, en op die dag offerden de mannen van Beit Shemesh de Eeuwige brandoffers en slachtten Hem slachtoffers. Toen de vijf stadsvorsten van de Filistijnen dit zagen, keerden zij op dezelfde dag naar Eq'ron terug. Dit nu zijn de gouden gezwellen, die de Filistijnen als genoegdoening de Eeuwige gaven: één voor Ashdod, één voor 'Aza [Gaza], één voor Ashqelon, één voor Gat, één voor Eq'ron; verder de gouden muizen naar het getal van alle steden der Filistijnen, die aan de vijf stadsvorsten behoorden, van de versterkte steden af tot de dorpen toe; en getuige is tot op de huidige dag de grote steen, waarop zij de Ark van de Eeuwige geplaatst hebben, in het veld van de Beit-Shemiet Yehoshua. En Hij richtte een slachting aan onder de mannen van Beit Shemesh, omdat zij de Ark van de Eeuwige bekeken hadden; Hij sloeg van het volk zeventig man (vijftig op de duizend). Het volk bedreef rouw, omdat de Eeuwige zulk een grote slachting onder het volk had aangericht. En de mannen van Beit Shemesh zeiden: Wie kan bestaan voor het aangezicht van de Eeuwige, deze heilige G'd? Naar wie zal Hij bij ons vandaan optrekken? En zij zonden naar de bewoners van Qir'yat Ye'arim boden, die moesten zeggen: De Filistijnen hebben de Ark van de Eeuwige teruggebracht; daalt af en voert ze tot u.” **Surinaams:** “En a santa kisi fu Masra ben de na ini a kondre fu den Filistri suma seibi mun langa. Dan den Filistri suma ben kari den priester nanga den towfruman kon, èn den ben taki: San wi musu du nanga*

a santa kisi fu Masra? Taigi wi sortu fasi wi kan seni en go baka na en presi. En den ben piki den taki: Efu un seni a santa kisi fu a Gado fu Israel go baka, un no musu seni en leigi; ma seni en go baka nanga wan sondu-ofrandi; dan un sa kon bun baka, èn un sa sabi fu san'ede En anu no ben komopo na un tapu. Dan den ben aksi taki: Sortu sondu-ofrandi wi musu seni go baka nanga en? En den piki den taki: Feifi gowtu butsweri, nanga feifi gowtu moismoisi, so leki a nomru fu den fesiman fu den Filistri suma ben de; bikasi a srefi siki ben de na un alamala tapu, èn na tapu un fesiman. Fu dat'ede un musu meki popki fu un butsweri, èn popki fu den moismoisi disi pori a kondre; èn un sa gi glori na a Gado fu Israel; kande A sa lekti en anu disi de na un tapu, èn na tapu den gado fu un, èn na tapu un kondre. Fu san'ede un meki un hati kon tranga, so leki den Egipti suma nanga Farao ben meki den hati kon tranga? Di A ben du furu wondruwroko na den mindri, den no ben gi a pipel pasi fu gowe, èn so den ben gowe? Now fu dat'ede meki wan nyun wagi, èn teki tu kaw disi ben meki yongu pikin disi de na bobi ete; tu kaw disi noiti ben weri wan wrokosani, èn fasi den kaw na a wagi, èn puru den pikin komopo fu den, èn tyari den pikin go na ini den koi. En teki a santa kisi fu Masra, èn poti en na ini a wagi, èn drape un musu poti den gowtu sani disi un sa seni go leki wan sondu-ofrandi na ini wan kisi na sei fu a santa kisi, èn seni en gowe, so dati a kan gowe. En luku efu a sa go na a pasi fu Beit Shemesh; dan A ben tyari a bigi strafu disi kon na wi; ma efu den no waka go na a pasi, dan wi sa sabi dati a no ben de En anu disi ben naki wi, ma wan sani ben miti wi. En den man ben du so, èn den ben teki tu kaw disi ben de nanga pikin, èn den ben fasi den na a wagi, èn den ben poti den pikin na ini den koi; èn den ben seti a santa kisi fu Masra tapu a wagi, nanga a kisi nanga den gowtu moismoisi nanga den gowtu butsweri. En den tu kaw ben waka langalanga na a pasi fu Beit Shemesh, èn den ben waka go na a bigi pasi, èn den ben bari di den ben waka; èn den no ben drai na a letianusei efu na a krukuanusei; èn den fesiman fu den Filistri suma ben waka go na den baka te leki a kaba-pisi fu Beit Shemesh. Den suma fu Beit Shemesh ben koti den tarweogst na ini a lagi presi, èn di den ben opo den ai, èn den ben si a santa kisi, den ben abi tumusi prisiri fu si en. En a wagi ben kon na ini a gron fu Yehoshua, wan man fu Beit Shemesh, èn na drape a ben tan na sei fu wan bigi ston; èn den ben kapu a udu fu a wagi, èn den ben meki wan bron-ofrandi fu den kaw gi Masra. En den Levi suma ben teki a santa kisi fu Masra nanga a kisi disi ben de nanga en disi ben abi den gowtu moimoi na ini, èn den ben saka den go na tapu a bigi ston; èn a srefi dei den man fu Beit Shemesh ben meki bron ofrandi nanga srakti-ofrandi gi Masra. En di den feifi fesiman fu den Filistri suma ben si dati, a srefi dei den ben drai go baka na Eq'ron. Now disi de den gowtu butsweri disi den Filistri suma ben seni go baka leki wan sondu-ofrandi gi Masra; wan fu Ashdod, wan fu 'Aza [Gaza], wan fu Ashqelon, wan fu Gat, nanga wan fu Eq'ron. Nanga den gowtu moismoisi fu a nomru fu ala den foto fu den Filistri suma disi ben de fu den feifi fesiman, den foto nanga skotu nanga den dorpu te leki a bigi ston, pe den ben seti a santa kisi fu Masra, a ston disi de te leki tide na ini a gron fu Yehoshua, a man fu Beit Shemesh. En A ben naki den mansuma fu Beit Shemesh bikasi den ben luku na ini a santa kisi fu Masra; A ben naki seibi tenti suma kiri (feifi tenti dusun), èn a pipel ben de nanga sari, bikasi Masra ben naki furu suma kiri. En den man fu Beit Shemesh ben taki: Suma kan tanapu na fesi fu a santa Masra Gado disi? Na sortu wan fu wi A musu go? En den ben seni boskopuman go na den suma disi ben libi na Qir'yat Ye'arim taki: Den Filistri suma ben seni a santa kisi fu Masra kon baka na wi; saka kon na wi, èn tyari en go na un sei.”

Hindoestaans: “Jab Prabhu ke bát-cit ke bákas sát mahinna Filistin ke des me raha, tab manai log ápan dharam ke agwa log ke boláike puchis ki: Hamlog Prabhu ke bát-cit ke bákas se ka karab? Hamlogse batáw eke kaise ápan jagaha me lautár dewe ke cáhi. Tab ulog bolis: Jab tulog oke lautarihe, tab ek taura bhi deihe. Ápan kasur mitwáwe khátin Prabhu ke kuch dán deihe, tab tulog phin se accha hoihe aur ján jaihe ki tulog káhe khátin musibat me pahucle hai. Tab usab puchis: Ápan kasur mitwáwe khátin hamlogke kaun dán cáhi dewe ke? Tab ulog bolis: Filistin des ke sab sahar me musibat hai, ohi se har ek sahar ke barkwa khátin ekgo sona ke páka aur ekgo sona ke mus banwáike pathaihe. Mus log to sab khet naksán karis hai, ohi se pácgo sona ke páka aur bhi pácgo sona ke mus banáike pathaihe Israel ke Parmeswar ke barka máne khátin. Tab sáit u ruk jái tulogke, hamlogke bhagwán log ke aur khetiar log ke saja dewe ke. Ose thetharai na karihe. Yád kar kaise Egypte ke manai log aur usabke rája ose thetharai karis raha. Tab kháli jab Parmeswar ápan sakti dekháwat raha, tab ulog Israel ke játi log ke jáin deis. Bolis: Ek náwa gári tayár kar aur duigo gái ke lów jaun ke ek ek bacca hai aur kabhi na gári ghicis hai. Tab ulogke gári ke áge nadhaihe, baki ulogke baccan ke ghare lejaihe.

Tab Prabhu ke bát-cit ke bákas gári par dharihe aur ek chota bákas me sona se banáwal cij ápan dán ghat ekar bagal dharihe. Tab sab cij chorke patha deihe. Tab thik se takihe. Jab gái log Beit Shemesh ke rasta par jáiga, tab ekar matlab rahi ki Prabhu hamlogke i sab musibat me dárís hai. Aur jab usab huwa na jáiga, tab aise na hai aur hamlog na jánab i sab cij káhe ke bhail hai. Usab aisane karis. Ulog duigo dudh pijáwe wála gái ke gári ke áge nádhis aur batca ke ghare rakhis. Tab ulog Prabhu ke bát-cit ke bákas gári par dharis aur bhi chota bákas jaun me sona ke mus aur páka raha. Bas gái log turant Beit Shemesh ke rasta par Israel des ke or me cale lagal. Ulog cilláike hia huwa na ját raha, baki sidhe rasta áge me calat raha. Aur Filistin log ke barkwan Beit Shemesh galí talak usabke páche calat raha. U tem me huwa ke manai log khála jagaha me gahu kátat raha. Tab jab ulog acakke me bát-cit ke bákas áwat dekhis, tab bahut khusi bhail! Ulog me se ek Josuwa nám ke ádmi raha. Tab okar khet lage gái log ruk gail. Tab ulog gári ke lakari kátke ági banáike duigo gái log ke Prabhu khátin balidán karis. Kuch Levi log Prabhu ke bát-cit ke bákas aur chota bákas jaun me sona ke cij raha, u sab cij utháike ekgo barka patthar par dharis raha. U din Beit Shemesh ke manai log Prabhu khátin kuch janáwar ke ekdam se jaráís, aur bhi kuch janáwar ke tukkara jaráike balidán karis. Tab jab Filistin ke sahar ke pácgo barkwa duri se i sab dekhis, tab ulog ohi din Eq'ron sahar me laut gail. Filistin log ápan kasur mitwáwe khátin Prabhu ke ekgo sona ke páka deis Ashdod sahar khátin, ekgo 'Aza [Gaza] khátin, ekgo Ashqelon khátin, ekgo Gat khátin aur ekgo Eq'ron khátin. Aisane bhi har ek Filistin ke sahar aur ekar áspás ke gáv ke pácgo barkwa ek ek sona ke mus deis. Aur áj talak Beit Shemesh ke Yehoshua ke khet me ke barka patthar jaun par Prabhu ke bát-cit ke bákas dharal raha, u yád karwáwe hai ki i sab bát huwa bhail hai. Baki Beit Shemesh ke ádmi log Prabhu ke bát-cit ke bákas tákis raha. Ohi se u usabke saja deis. Sahar me sattargo manai mar gail. Tab ekwa manai log gammi manáís. Usab bolis: Prabhu ek pawitr Parmeswar hai! Ke okar áge rahi sakiga? Okar bát-cit ke bákas hia se káha jái sakiga? Tab usab sanesia log ke Qir'yat Ye'arim sahar me patháís batáwe ke ki: Filistin log Prabhu ke bát-cit ke bákas lautár deis hai. Áw hia eke láwe khátin.”

Javaans: “Sawisé pitung sasi lawasé anggoné pethi prajanjiané Adonai ana ing wewengkoné wong Filisti, wong Filisti nglumpukaké para imam lan juru tenung, pangutyapé: Pethining prajanjianipun Adonai punika kedah dipun punapakaken? Kula mugi panjenengan ngandikani kados pundi anggenipun mangsulaken pethi punika dhateng panggenanipun. Wangsulane wong-wong iku: Manawi badhé mangsulaken pethining Elohimipun Israèl punika, sampun dipun wangsulaken kanthi nglaha, panjenengan kedah ngaturaken tebusaning kalepatan dhateng Panjenenganipun; panjenengan lajeng badhé sami saras lan badhé mirsa, punapa sebabipun, déné astanipun boten mundur saking panjenengan. Wong-wong mau nuli takon: Tebusaning kalepatan, ingkang kedah kula tyaosaken punika punapa? Wangsulané: Sami kaliyan tyatyahipun ratu-kitha ing Filisti, wudun emas gangsal, tuwin tikus emas gangsal, awit ingkang tumempuh dhateng panjenengan sadaya saha para ratu-kitha panjenengan punika katyilakan ingkang sami. Milanipun kadamelna pepethan wudun-wudun panjenengan tuwin pepethan tikus, ingkang ngrisak pasiten panjenengan, saha ngaturna kurmat panjenengan dhateng Gusti Elohimipun Israèl. Bokmanawi Panjenenganipun lajeng badhé ngunduraken astanipun ingkang awrat pametekipun punika saking panjenengan, saking Elohim panjenengan saha saking pasiten panjenengan. Punapa ta sebabipun, déné panjenengan sadaya kok sami mangkotaken panggali, kadosdéné tiyang Egipte saha Prabu Pringon? Punika rak sami ngetogaken kemawon, nalika bangsa punika kesah, inggih punika rikala Panjenenganipun damel dolanan tiyang-tiyang wau? Milanipun sami kula aturi mundhut saha nyawisaken kareta enggal saha lembu sarakit ingkang saweg nesepi, ingkang dereng nate dipun etrapi pasangan, lembu wau lajeng sami karakitna ing kareta punika, déné pedhetipun kabektaa mantuk, supados boten tumut. Sasampunipun makaten, pethining Adonai kaémotna ing kareta. Barang-barang emas ingkang kedah katyaosaken dhateng Panjenenganipun minangka tebusaning kalepatan, punika kalebetna ing pethi, lajeng kaselehna ing sandhingipun pethining Adonai wau. Pethi wau lajeng kajengipun kesah. Nunten sami migatosna: manawi pethi punika medal margi ingkang ngener dhateng ing dhaerhipun, dhateng ing Beit Shemesh, punika ateges bilih Panjenenganipun ingkang sampun ndhatengaken kasangsaran ingkang nggegirisi punika dhateng kita. Déné manawi boten makaten, kita lajeng mangretos, bilih sanes astanipun ingkang nempuh kita; namung kapinujon kemawon bab wau tumanduk dhateng kita! Wong mau iya banjur nindakaké mangkono. Pada njupuk sapi kang nusoni sarakit, dirakitaké ana ing karetané, nanging pedhété dityantyang ana

ing ngomah. Pethiné Adonai diemotake ing kareta iku, apadéné pethi kang isi tikus-tikusan lan pepethaning wudun emas. Sapi-sapi iku terus baé metu ing dalam kang anjog ing Beit Shemesh, ngliwati ratan gedé karo mbengah sarta ora menggok nengen utawa ngiwa, déné para ratu-kutané wong Filisti iku pada tindak ngetutaké lakuné nganti tutug ing tlatah Beit Shemesh. Para wong ing Beit Shemesh lagi pada ngeneni gandum ana ing lebak. Bareng pada ndengengek weruh pethi mau lan pada bungah atiné. Karetané iku teka ing pategalané Yehoshua, wong ing Beit Shemesh lan mandheg ana ing kono. Ing kono ana watu gedé. Wong iku pada nyigari kayuné kareta mau lan sapiné disaosaké minangka kurban obaran marang Adonai. Para wong Levi pada ngudhunaké pethiné Adonai, dalah pethi ing sandhingé kang isi barang mas-masan, banjur ditumpangaké ing watu gedé iku, lan ing dina iku para wong ing Beit Shemesh pada nyaosake kurban obaran lan kurban sembelehan marang Adonai. Bareng para ratune kuta wong Filisti lima-limané pada mirsa prakara iku, ing dina iku uga pada kondur bali menyang ing Eq'ron. Déné pepethaning wudun emas kang disaosake wong Filisti marang Adonai minangka tebusaning kaluputan: saka Ashdod siji, saka 'Aza [Gaza] siji, saka Ashqelon siji, saka Gat siji, saka Eq'ron siji. Mangkono uga tikus-tikusan emas, manut tyatyahé sakèhing kuta-kutané wong Filisti, kagungané para ratu-kuta lelima iku, iya kuta kang abebeteng iya desa-desa ing saubenge; déné watu gedé kang ditumpangi pethiné Adonai ing pategalané Yehoshua, wong ing Beit Shemesh mau, iku dadi seksi tumeka saprené. Lan Panjenengané ngukum pati wong Beit Shemesh sawetara, awit pada ngungak ing jeroné pethiné Adonai; Panjenengané mejahi wong pitung puluh, rakyat ing kono. Wong-wong ing kono pada prihatin, amarga Adonai wus ndhawahaké wewelak kang ngebat-ebati marang wong-wong iku. Lan wong ing Beit Shemesh pada ngutyap: Sapa ta kang betah adu arep karo Adonai, Gusti Elohim kang sutyi iku? Menyang ngendi bakal tindaké sawisé nilar kita iki? Tumuli pada kongkonan marani wong ing Qir'yat Ye'arim karo diweling mangkéné: Para wong Filisti wis ngulihaké pethiné Adonai; pada tekaa lan pethiné gawanen menyang panggonanmu.” (א' שמואל Sh'mu'el alef [1 Samuël] 6:1-21).

Eindelijk gaven de koningen van de vijf Filistijnse steden gehoor aan het gesmeek van hun volk, om toch de Ark van Israëls G'd terug te brengen naar het land waar ze haar vandaan geroofd hadden, want zij durfden niet langer tegen de volkswens in te gaan. Nadat de Verbondskist zeven maanden op Filistijns grondgebied was en de inwoners van dat land daarvoor al die tijd zwaar geteisterd werden door de plagen, die de Eeuwige op hen had doen neerkomen, en de Ark steeds van de ene plaats naar de andere werd gedragen omdat er overal een dodelijke angst voor haar heerste, moest er eindelijk een oplossing komen. Daarom werden de priesters en waarzeggers geraadpleegd met de vraag, hoe men de Ark het beste terug kon sturen naar de plaats waar zij thuishoort. Met herinnering aan de plagen, waarmee Egypte destijds getroffen werd, en hoe het vervolgens met de Farao en zijn leger afgelopen was, luidde het antwoord van de wijze mannen die door de Filistijnse vorsten geraadpleegd werden: “Als u de Ark van de G'd van Israël terugstuurt, dan mag u haar niet zonder meer laten gaan. Geef in ieder geval een schadeloosstelling mee, zodat de plaag ophoudt en iedereen kan genezen. Als de plaag dan inderdaad ophoudt, dan weten wij in elk geval zeker, waarom de G'd van Israël ons al die tijd zo hard heeft aangepakt door die plaag op ons af te sturen.” De priesters en waarzeggers adviseerden dus niet alleen de geroofde Ark aan de rechtmatige Eigenaar terug te geven, maar bovendien ook nog als genoegdoening een zoengeschenk aan toe te voegen om daarmee hun zonde te erkennen en de G'd van Israël hulde te bewijzen. Op de vraag, waaruit het schuldoffer moet bestaan, luidde het antwoord: “Er zijn vijf stadsvorstendommen. Stuur daarom vijf gouden beeldjes van het gezwel, waaronder wij allen te lijden hebben gehad en vijf gouden beeldjes van de muizen die het hele land hebben geteisterd. Alle vijf steden hebben immers onder de zelfde plaag te lijden gehad, ook de stadskoningen. Als u deze geschenken meestuurt en de G'd van Israël de verschuldigde eer bewijst, dan zal Hij u en ook uw goden en uw land misschien met rust laten. Waarom zou u zich tegen Hem blijven verzetten, zoals destijds de Egyptenaren en de Farao hebben gedaan? Want toen de G'd van Israël hen met vreselijke plagen Zijn macht liet voelen, moesten zij de Israëlieten toch ook laten gaan? Zorg dus voor een nieuwe wagen en twee zogende koeien die nog nooit een juk gedragen hebben. Span ze voor de wagen en breng de kalveren naar de stal. Zet de Ark van de G'd van Israël op de wagen met daarnaast een kist met de gouden beeldjes van de gezwollen en de muizen en laat de koeien dan maar gewoon lopen waarheen zij willen. Let goed op! Als de wagen voor uw

ogen de weg in slaat naar het gebied waar de Verbondskist thuishoort en over de grens in de richting van Beit Shemesh rijdt, dan zal het u duidelijk zijn, dat het inderdaad de G'd van Israël was, die dit grote onheil over ons gebracht had. Als dat niet het geval is en zij keren terug naar hun kalveren, dan weten wij dat niet Hij ons met dit leed getroffen heeft, maar dat de plaag gewoon een toeval was." De stadsvorsten volgden deze raad op en namen inderdaad de proef op de som. Toen de koeien daadwerkelijk de grens overstaken en zonder naar rechts of links af te buigen rechtdoor de weg naar de Levietenstad Beit Shemesh opliepen, die ongeveer 15 km van Eq'ron verwijderd lag en aan de Kehatieten toegewezen was, moesten de stadsvorsten van de Filistijnen, die de wagen gevolgd waren, wel de hand van de Eeuwige hierin zien. Nadat de Ark door de inwoners van Beit Shemesh, die blij verrast waren, in ontvangst was genomen, keerden de vijf koningen terug naar Eq'ron. Enkele Levieten hadden de Ark en de kist met de gouden beeldjes van de wagen getild en op de rotsblok neergezet, waarnaast de wagen tot stilstand gekomen was. Vervolgens sloopten de inwoners van Beit Shemesh de wagen en maakten met het hout daarvan een vuur, waarop zij de beide koeien aan de Eeuwige offerden als brandoffers. Die dag bracht de bevolking van Beit Shemesh nog vele brand- en vredeoffers aan de Eeuwige en zo gaf de terugkeer van de Ark des Verbonds hen een welkome aanleiding tot het houden van een blijde offermaaltijd. Maar aan dat feest kwam een abrupt einde, want de Eeuwige richtte een grote slachting aan onder de bevolking van Beit Shemesh en doodde zeventig inwoners! Waarom nam deze eerst zo blijde geschiedenis opeens zo een ernstige wending? Wat was er gebeurd, dat de Eeuwige zo hard had toegeslagen? Wat deden deze mensen dan verkeerd? Zij toonden toch een houding van eerbied door offers aan de Eeuwige te brengen? Was het dan verkeerd dat ze uitbundig feest vierden om hun blijdschap te uiten dat de Ark weer in hun midden was? Nee, dat was juist goed, maar wat ze wel verkeerd deden, was deze houding van eerbied te laten varen door uit nieuwsgierigheid in de Ark te turen! Dat hadden ze dus nooit mogen doen, want de Ark was immers geen voorwerp van vermaak, dat aan het publiek getoond mocht worden, ook niet als dat Kehatieten waren, die destijds door de Eeuwige waren aangesteld om de Ark te dragen. Gezien het feit dat de Ark des Verbonds het allerheiligste voorwerp van de eredienst was, mocht niemand de Verbondskist met de gouden cherubs op het Verzoendeksel in onbedekte toestand zien. Maar het Verzoendeksel eraf halen om de Ark te openen en erin kijken was natuurlijk een nog veel grovere overtreding, die de Eeuwige beslist niet kon tolereren! Onmiddellijk volgde daarom het doodsvonnissen voor de zeventig inwoners van Beit Shemesh, dat ter plekke werd voltrokken. Het was immers een zeer zware zonde om de Ark der Getuigenis, die G'ds aanwezigheid in Israël vertegenwoordigde, op zo'n profane wijze te behandelen. Daarom was het feest ook meteen afgelopen en blijdschap veranderde in droefheid! Alle inwoners van Beit Shemesh rouwden om de vele slachtoffers die de Eeuwige onder hen gemaakt had en net als de Filistijnen wilden zij zo snel mogelijk van de Ark af, omdat zij haar nabijheid niet konden verdragen. Daarom namen zij het besluit om boodschappers naar Qir'yat Ye'arim te sturen met het verzoek, de Ark op te komen halen.

De Ark des Verbonds in Qir'yat Ye'arim

"De mannen van Qir'yat Ye'arim kwamen, voerden de Ark van de Eeuwige mee en brachten haar in het huis van Avinadav op de heuvel. En zijn zoon El'azar heiligden zij om voor de Ark van de Eeuwige zorg te dragen. Van de dag af, dat de Ark in Qir'yat Ye'arim verbleef, verliep er een geruime tijd (twintig jaar) en het gehele huis Israëls achtervolgde de Eeuwige met zijn klachten." **Surinaams:** *"En den man fu Qir'yat Ye'arim ben kon fu tyari a santa kisi fu Masra gowe, èn den ben tyari en go na a oso fu Avinadav na tapu a bergi, èn den ben seti en manpikin El'azar aparti fu sorgu fu a santa kisi fu Masra. En a ben pasa so dati di a santa kisi ben tan na Qir'yat Ye'arim, a ben tan langa, bikasi a ben de wan twenti yari langa; èn a heri oso fu Israel ben krei fu suku Masra."* **Hindoestaans:** *"Tab usab áil aur eke lejáríke chota pahár par Avinadav ke ghar me dharis. Tab ulog okar betwa El'azar ke alag karis eke sewa aur rakhwála kare khátin. Jab se bát-cit ke bákas Qir'yat Ye'arim sahar me pahuc gail raha, tab se bis baris bit gail raha. Aur Israel ke játi bhar Prabhu ke kháli orhan dewat raha ki u usabke saháita na karat raha."* **Javaans:** *"Para wong ing Qir'yat Ye'arim banjur pada teka, marani pethiné Adonai iku lan diusung menyang ing omahe Avinadav kang ana ing tetengger. Lan El'azar anaké disutyekaké, supaya ngreksa pethiné Adonai iku. Wiwit ing dina iku pethiné ana ing Qir'yat*

Ye'arim, nganti watara lawas, yaiku rong puluh taun lan umat Israèl pada sesambat kabèh marang Adonai.” (שמואל א' [1 Samuël] 7:1-2).

Aanvankelijk werd de Ark door de inwoners van Beit Shemesh met gejuich begroet, maar zij heeft hen geen zegen gebracht, maar de dood, omdat zij met onheilige handen het heilige deksel verwijderden om onheilige blikken naar binnen te werpen. Daarom smeekten zij om van de Ark verlost te worden. De mannen van Qir'yat Ye'arim gaven hieraan gehoor en kwamen de Ark ophalen. Daarmee ging de gouden Verbondskist een nieuwe fase in en kreeg na al haar omzwervingen eindelijk weer een vaste rustplaats in Qir'yat Ye'arim, ca. 10 km ten westen van Jeruzalem, waar zij twintig jaar in het huis van Avinadav op de heuvel verbleef totdat zij door David naar de stad gebracht zou worden, die de Eeuwige daarvoor aanwees: Jeruzalem! De zoon van Avinadav, El'azar, werd geheiligd om zorg te dragen voor de Ark van de Eeuwige. De namen van beide mannen lijken erop te wijzen, dat zij afstammelingen van Aharon waren, en zo was de Ark weer in goede handen. De Ark des Verbonds keerde nooit meer terug naar Shilo, maar bleef op deze veilige en afgezonderde plaats in Qir'yat Ye'arim tot de dagen van David.

Werner Stauder